МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Навчальна дисципліна «ДІЛОВА УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ»

Укладач: Доцент Заверющенко М.П.

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
української мови
протокол № 1 від «28» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри_____ Микола ЗАВЕРЮЩЕНКО

Харків – 2026

Анотація навчальної дисципліни
«Ділова українська мова та професійна комунікація»

Перед закладами вищої освіти поставлено завдання підготувати висококваліфікованих, освічених спеціалістів з належним інтелектуальним потенціалом. До майбутніх фахівців ставлять високі вимоги, які полягають не лише в досконалих знаннях фаху, а й у високому рівні володіння українською мовою, вільному користуванні нею у всіх сферах, а особливо в професійній та офіційно-діловій. Уміння спілкуватися мовою професії сприяє швидкому засвоєнню спеціальних дисциплін, підвищує ефективність праці, допомагає орієнтуватися в професійній діяльності та в ділових контактах.

Силабус дисципліни «Ділова українська мова та професійна комунікація» (90 годин, 3 кредити) укладено відповідно до державних стандартів гуманітарної освіти в Україні.

Мета дисципліни – сформувати національно-мовну особистість, ознайомити студентів з нормами сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні, з основними вимогами до складання та оформлення професійних документів, навчити їх професійної мови, збагатити словник термінологічною, фаховою лексикою; підвищити загальномовний рівень майбутніх фахівців, формувати практичні навички ділового усного й писемного спілкування в колективі, розвивати комунікативні здібності.

Завдання дисципліни – формування в студентів знань про предмет, мету вивчення, завдання та значення курсу; загальні вимоги до складання та оформлення професійних текстів і документів; лексичні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні; терміни, професіоналізми та фразеологію майбутнього фаху; номенклатурні назви в професійній нормі; особливості професійного спілкування; основи культури професійного мовлення; етикет ділового спілкування; формування уміння володіти культурою діалогу та полілогу; здійснювати аналіз і коригувати тексти відповідно до норм української літературної мови; сприймати, відтворювати і створювати наукові фахові тексти та різноманітні професійні документи; застосовувати фахову українську термінологію у різноманітних комунікативних процесах; уміти користуватися загальномовними й спеціальними словниками; перекладати тексти українською, використовувати термінологічні, електронні словники; брати учать у діловому спілкуванні; готуватися до публічного виступу.

Силабус складається з двох модулів: «Наукове й ділове спілкування як складники фахової діяльності», «Основи термінологічної та лінгвістичної підготовки фахівця». Предмет вивчення дисципліни «Ділова українська мова та професійна комунікація» – мова фахової галузі. Тому велику увагу під час вивчення всіх тем приділено засвоєнню мовних стереотипів комунікацій фаху. Робота над культурою мови студентів проводиться з урахуванням двох аспектів: підвищення загальномовної культури майбутніх спеціалістів і їх фахової мовної культури.

Основну увагу на заняттях акцентовано на різних видах словникової роботи, мета якої – збагатити словник студентів термінологічною, фаховою

лексикою, навчити вільно орієнтуватися в словниковому запасі української мови, правильно використовувати його залежно від сфери та мети спілкування.

Вказівки

щодо виконання індивідуального семестрового завдання
з дисципліни «Ділова українська мова та професійна комунікація»

Індивідуальне семестрове завдання передбачає виконання контрольної роботи за темами дисципліни за варіантами з врученням кожному студентові завдання. Контрольну роботу необхідно виконати до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Після ознайомлення із завданнями викладач відповідає на запитання студентів. Студенти виконують роботу на аркуші , вказують своє прізвище, ім’я та по батькові, групу, шифр спеціальності, назву дисципліни, номер варіанта завдання.

У разі проведення занять онлайн допускається виконання контрольної роботи в електронному варіанті. Виконану роботу необхідно надіслати на електронну пошту викладача.

Під час виконання дозволяється користування термінологічними словниками.

Таблиця 1

Критерії оцінювання індивідуального завдання
з дисципліни «Ділова українська мова та професійна комунікація»

Умови оцінювання	**Кількість балів** ***(за одне завдання)***	**Діапазон балів**
1. Студент виявив усебічне, системне й глибоке знання програмного матеріалу, чітке володіння понятійним апаратом, методиками, інструментами, передбаченими програмою дисципліни, дає повні та чіткі відповіді, завдання виконує без помилок	10	0-100
2. Студент у цілому виявив усебічне і глибоке знання програмного матеріалу, чітке володіння понятійним апаратом, методиками, у цілому дає повні та чіткі відповіді, але допускає незначні помилки, деякі неточності	7,5	
3. Студент в цілому засвоїв теоретичний матеріал, проте допускає помилки, неточності	5	
4. Студент не в повній мірі засвоїв матеріал, в цілому не володіє основними поняттями, дає неповні, нечіткі відповіді, допускає грубі помилки, неточності	2,5	
5. Студент не засвоїв матеріал, не володіє основними поняттями, дає невірні відповіді або не відповідає взагалі.	0	

Кожен варіант має 10 завдань, тобто максимальна кількість балів, які може отримати студент, – 100.

Тестові завдання оцінюють так: 0 – 10 балів (правильно – неправильно).

Практичні завдання оцінюють так: 0 – 2,5 – 5 – 7,5 – 10 балів.

Таблиця 2.

Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 … 89	B	добре
75 … 81	C	
64 … 74	D	задовільно
60 … 63	E	
35 … 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 … 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ВАРІАНТ 1

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть заяву.

3. Твердження, що
Національна мова – це унормована, загальноприйнята форма літературної мови,
А. правильне.
Б. неправильне.

4. Назвіть стилі мови.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
беручи до уваги, притягти до відповідальності, вжити заходів.

6. Допишіть визначення терміна:Термін – це…

7. Укажіть структуру терміна «розрахунок»:
А. простий;
Б. похідний;
В. складний.

8. Терміноелемент «геліо» має значення:
А. земний;
Б. космічний;
В. сонячний;
Г. повітряний.

9. Наука про теорію та практику укладання словників називається:
А. лексикологія;
Б. лексикографія;
В. лінгвістика.

10. З погляду практики перекладу всі елементи системи мови поділяємо на:
А. еквівалентні та безеквівалентні;
Б. власні та запозичені;
В. вербальні та невербальні.

ВАРІАНТ 2

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть пояснювальну записку.

3. Твердження, що
Діалект входить до складу літературної мови,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Допишіть речення:
Мета конспектування наукового джерела – глибоко осмислити інформацію і подати її стисло, для…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
гуманітарна допомога, задля миру на землі, час збирати каміння.

6. Процес переходу лексичної одиниці зі стану нетерміна до стану терміна називають:
А. термінологізація;
Б. детермінологізація;
В. стандартизація;
Г. асиміляція.

7. Терміноелемент «вібро» має значення:
А. коливання;
Б. струс;
В. вихор.

8. Укажіть структуру терміна «кошторис»
А. простий;
Б. похідний;
В. складний.

9. Допишіть речення:
Лексикографія – це наука про…

10. Відповідники неоднозначного слова називаються:
А. словникові відповідники;
Б. варіантні відповідники;
В. «хибні друзі» перекладача.

ВАРІАНТ 3

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть розписку.

3. Твердження, що
Основна функція мови – ідентифікаційна,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть жанри (види наукових праць) наукового стилю мови.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
суспільно-економічна формація, текстовий редактор, складне синтаксичне ціле

6. «Золотим десятиріччям» розвитку української термінології називають:
А. 20-ті роки XX ст.;
Б. 60-ті роки XIX ст.;
В 90-ті роки XX ст.

7. Укажіть структуру терміна «макроекономіка»:
А. простий;
Б. похідний;
В. складний.

8. Терміноелемент «кінема» має значення:
А. спокій;
Б. рух;
В. далеко.

9. Допишіть визначення:
Переклад – це…

10. Слова в порівнюваних мовах, схожі за звучанням і зовнішньою формою, але різні за значенням, називають:
А. пароніми;
Б. «хибні друзі» перекладача;
В. варіантні відповідники.

ВАРІАНТ 4

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть резюме.

3. Твердження, що
У мові художньої літератури використовуються елементи всіх стилів, у тому числі й ті, що не належать до літературної норми – діалект, просторічні та інші слова,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Дайте відповідь на питання:
Де застосовується науково-навчальний стиль мови?

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
гостра зацікавленість, офіційний Київ, заборона ядерного озброєння

6. Дефініція – це:
А. визначення поняття;
Б. ознака поняття;
В. функція терміна.

7. Укажіть за структурою термін «ринкове господарство»:
А. складний;
Б. похідний;
В. простий;
Г. словосполучення.

8. Терміноелемент «ехо» має значення:
А. однаковий;
В. одночасний;
С. послідовний;
Д. шум.

9. Назвіть види мовного посередництва.

10. Слово однієї мови, що означає таке ж поняття, як і слово іншої мови, називається:
А. словниковий відповідник;
Б. термін;
В. синонім.

ВАРІАНТ 5

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть автобіографію.

3. Твердження, що
Літературна мова має лише писемну форму вираження,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Продовжіть визначення анотації:
Анотація (лат. annotation – зауваження, примітка) – це…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
на посаді економіста, штатний розклад, відшкодувати збитки

6. Процес переходу терміна до стану загальновживаної лексики – це:
А. термінологізація;
Б детермінологізація;
В. стандартизація.

7. Укажіть за структурою термін «інфляція»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «кріо» має значення:
А. сухий;
Б. холодний;
В. таємний;
Г. газовий.

9. Допишіть речення:
Словникові відповідники – це слова…

10. Практика володіння двома мовами у межах однієї державної чи соціальної спільноти – це:
А. мовна інтерференція;
Б. мовний пуризм;
В. білінгвізм.

ВАРІАНТ 6

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть заяву.

3. Твердження, що
Різновид мови, що обслуговує певну сферу суспільної діяльності й має свої особливості, – це функція,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Допишіть речення:
Конспект – це…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
політична еліта, боротьба за електорат, епохальний вибір

6. 30-ті роки XX століття – період, коли розпочинається:
А. «золоте десятиріччя» розвитку української науково-технічної термінології;
Б. становлення термінології як наукової дисципліни;
В. створення Академії Наук України.

7. Укажіть за структурою термін «суспільно-економічна формація»:
А. простий;
Б. складний;
В. словосполучення.

8. Терміноелемент «синхро» має значення:
А. одночасний;
Б. послідовний;
В. часовий.

9. Дайте визначення поняття «мовна інтерференція».

10. Словники, у яких пояснено явища, поняття, є біографії видатних людей, – це:
А. тлумачні;
Б. енциклопедичні;
В. лінгвістичні.

ВАРІАНТ 7

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть пояснювальну записку.

3. Твердження, що
Різновиди текстів певного стилю називаються підстилі,
А. правильне;
В. неправильне.

4. Дайте відповідь на питання:
Від чого залежать зміст і обсяги реферату?

5. Укажітьдо якого стилю мови належать словосполучення:
таїнство обряду, спасіння душі, день янгола

6. Гібродотермін – це слово, утворене:
А. за допомогою суфіксів і префіксів;
Б. з компонентів різного походження;
В. поєднанням символів і слів.

7. Укажіть за структурою термін «попит»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «цикло» має значення:
А. коло;
Б. напівколо;
В. віхор.

9. Допишіть речення:
Лінгвістичний бар’єр – це…

10. Відповідники неоднозначного слова називаються:
А. варіантні;
Б. одноеквівалентні;
В. синоніми.

ВАРІАНТ 8

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть розписку.

3. Твердження, що
Національна мова має лише усну форму вираження,
А. правильне;
В. неправильне.

4. Назвіть різновиди наукового стилю.

5. Укажіть, до якого стилю мови належать словосполучення:
підносити до степеня, інфрачервоне випромінювання, фізична формула.

6. Допишіть речення:
Термінологізація – це процес…

7. Укажіть за структурою термін «менеджер»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «хроно» має значення:
А. світло;
Б. час;
В. колір;
Г. послідовний.

9. Орфоепічний словник – словник, у якому…
А. розкривається походження слів;
В. розкривається значення слів;
С. зафіксовані норми літературної вимови.

10. «Хибні друзі» перекладача – це:
А. словники та довідники;
Б. слова в порівнюваних мовах, схожі за звучанням, але різні за значенням;
В. слова, що на даному етапі є застарілими.

ВАРІАНТ 9

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть резюме.

3. Твердження, що
Жаргони входять до складу діалектів,
А. правильне;
В. неправильне.

4. Назвіть різновиди наукового стилю.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
хуртовини айстр, осінній карнавал, вогонь душі

6. Сукупність термінів, що обслуговують певну сферу знань, називають:
А. термінологія;
Б. термінологічне поле;
В. термінографія;
Г. лінгвістика.

7. Укажіть за структурою термін «економіка»:
А. простий;
Б. похідний;
В. складний.

8. Терміноелемент «астро» має значення:
А. повітряний;
Б. зоряний;
В. космічний.

9. Допишіть речення:
З точки зору практики перекладу всі елементи системи мови оригіналу поділяються на…

10. Термінографія – це…
А. наука про терміни;
Б. правопис термінів;
В. наука про укладання термінологічних словників.

ВАРІАНТ 10

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть автобіографію.

3. Твердження, що
Основна функція мови – комунікативна…
А. правильне;
В. неправильне.

4. Продовжіть речення:
Вихідні дані джерела – це…

5. Укажіть, до якого стилю мови належать словосполучення:
Теорія ймовірності, складнопідрядні речення, скласти рівняння

6. Своєрідна сфера існування терміна називається:
А. термінологія;
Б. термінографія;
В. термінологічне поле.

7. Укажіть за структурою термін «маркетинг»:
А. простий;
Б. похідний;
В. складний.

8. Терміноелемент «теле» має значення:
А. на відстані;
Б. тепло;
В. промінь.

9. Допишіть речення: Практичне володіння двома мовами у рамках однієї державної або соціальної спільноти називається…

10. Детермінологізація – це процес переходу:
А. нетерміна до стану терміна;
Б. терміна з однієї галузі науки до іншої;
В. терміна до стану загальновживаної лексики.

ВАРІАНТ 11

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть заяву.

3. Твердження, що
Зміст і обсяг реферату залежать від кількості використання джерел,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Продовжіть речення:
Літературна мова – це…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
невмирущий вогонь пісень, дзвонкова криниця, запашна мова

6. Головним поняттям у термінознавстві є:
А. термін;
Б. терміноелемент;
В. термінологія.

7. Укажіть за структурою термін «сервер»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «хроно» має значення:
А. світло;
Б колір;
В. час.

9. Дайте визначення перекладу.

10. Вплив однієї системи мови на іншу називається:
А. мовний пуризм;
Б. мовна інтерференція;
В. білінгвізм;
Г. «хибні друзі» перекладача.

ВАРІАНТ 12

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть пояснювальну записку.

3. Твердження, що
Реферат – це коротка характеристика книги, статті тощо,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Продовжіть визначення:
Діалект – це…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
багатопартійна система, служіння народові, гуманітарна допомога

6. Термін позначає:
А. систему;
Б. поняття;
В. поле.

7. Укажіть за структурою термін «фотокатод»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «біо» має значення:
А. життя;
Б. подвійний;
В. медичний;
Г рослинний.

9. Назвіть види мовного посередництва.

10. «Хибні друзі» перекладача – це слова, які мають декілька словникових відповідників
А. правильно;
Б. неправильно.

ВАРІАНТ 13

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть розписку.

3. Твердження, що
За змістом і цільовим призначенням реферати поділяються на довідкові та рекомендаційні
А. правильне;
В. неправильне.

4. Назвіть основну функцію мови.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
дар праведності, гріховність тіла, таїнство обряду

6. Допишіть речення:
Однозначність терміна здійснюється за допомогою…

7. Прості терміни – це:
А. символи та знаки;
Б. абревіатури;
В. кореневі.

8. Терміноелемент «геліо» має значення:
А. земний;
Б. сонячний;
В. повітряний.

9. Охарактеризуйте вербальні й невербальні засоби подолання лінгвістичного бар'єру.

10. Слово однієї мови, що означає таке ж поняття, як і слово іншої мови, називається:
А. словниковий відповідник;
Б. варіантний відповідник;
В. синонім;
Г. паронім.

ВАРІАНТ 14

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть автобіографію.

3. Твердження, що
Рідна мова – це державна мова,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Продовжіть речення:
Тези – це не план і не сам виклад змісту, а…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
за звітний період, з метою забезпечення, знищувати докази

6. Слово, що створене на основі професійного поняття, називається термін,
А. правильно;
Б. неправильно.

7. Терміни, утворені за допомогою префіксів та/або суфіксів, називаються:
А. прості;
Б. похідні;
В. складні;
Г. гібридотерміни.

8. Терміноелемент «вібро» має значення:
А. струс;
Б коливання;
В. вихор;
Г. круговий.

9. Допишіть речення:
Слова в порівнюваних мовах, схожі за звучанням і зовнішньою формою, але різні за значенням, називаються…

10. Лінгвістичні словники – це словники, в яких описується світ, пояснюються явища,поняття тощо
А. правильно;
Б. неправильно.

ВАРІАНТ 15

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть резюме.

3. Твердження, що
Бібліографічний опис джерела – це його вихідні дані,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть сфери застосування наукового стилю.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
громадська думка, люди доброї волі, служіння народові

6. Термінологія – це:
А. номенклатурні найменування;
Б. сукупність термінів;
В. сукупність терміноелементів.

7. Укажіть за структурою термін «амплітуда коливання»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний;
Г. словосполучення.

8. Терміноелемент «атмо» має значення:
А. повітряний;
Б. газовий;
В. легкий;
Г. важкий.

9. Допишіть речення:
Лінгвістичний бар'єр – це…

10. З точки зору практики перекладу всі елементи системи мови оригіналу поділяються на власні та запозичені
А. правильно;
Б. неправильно.

ВАРІАНТ 16

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть заяву.

3. Твердження, що
За змістом і цільовим призначенням анотації поділяються на довідкові та рекомендаційні
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть жанри (діапазон використання) наукового стилю мови.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
джерело живлення, лазерний промінь, сила тяжіння

6. Термін має позначати:
А. лише одне поняття;
Б. кілька понять;
В. узагальнене поняття.

7. Укажіть за структурою термін «конденсація»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «турбо» має значення:
А. вихор;
Б надшвидкий;
В спіраль;
Г. повітря.

9. Лінгвістичний бар'єр – це відсутність спільної термінології для всіх країн
А. правильно;
В. неправильно

10. Допишіть речення:
Відповідники неоднозначного слова називаються…

ВАРІАНТ 17

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть пояснювальну записку.

3. Твердження, що
Національна мова – це унормована, загальноприйнята форма літературної мови,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Допишіть речення: Мета конспектування наукового джерела – глибоко осмислити інформацію і подати її стисло, точно для…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
передвиборчий марафон, пародія на демократію, час збирати каміння

6. «Золотим десятиріччям» розвитку української науково-технічної термінології називають:
А. 20-ті роки XX ст.;
Б. 60-ті роки XIX ст.;
В. 90-ті роки XX ст.

7. Укажіть за структурою термін «акумулятор»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «ехо» має значення:
А. однаковий;
Б. одночасний;
В. шум.

9. Назвіть види мовного посередництва.

10. Практика володіння двома мовами у рамках однієї державної або соціальної спільноти – це:
А. мовна інтерференція;
Б. мовний пуризм;
В. білінгвізм.

ВАРІАНТ 18

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть розписку.

3. Твердження, що У мові художньої літератури використовуються елементи всіх стилів, у тому числі й ті, що не належать до літературної норми – діалект, просторічні та інші слова,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть стилі мови.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
невиконання зобов'язань, вищезазначені обставини, за угодою сторін

6. Дефініція – це:
А. визначення поняття;
Б. ознака поняття;
В. функція терміна.

7. Укажіть за структурою термін «величина»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «геліо» має значення:
А. земний;
Б. космічний;
В. сонячний.

9. Допишіть речення:
Словникові відповідники – це слова…

10. Словники, які описують світ, пояснюють явища, поняття, дають біографічні довідки про видатних людей тощо, називаються:
А. лінгвістичні;
Б. енциклопедичні;
В. тлумачні.

ВАРІАНТ 19

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть автобіографію.

3. Твердження, що
Основна функція мови – ідентифікаційна,
А. правильне;
В. неправильне.

4. Допишіть речення:
Конспект – це…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
електронний пристрій, комп'ютерна система, програмована цифрова машина

6. Допишіть визначення терміна:
Термін – це…

7. Укажіть за структурою термін «мікроаналіз»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «геліо» має значення:
А. земний;
Б. космічний;
В. сонячний.

9. Допишіть речення:
Лексикографія – це наука про…

10. Слово однієї мови, що означає таке ж поняття, як і слово іншої мови, називається:
А. словниковий відповідник;
Б. термін;
В. синонім.

ВАРІАНТ 20

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть резюме.

3. Твердження, що У мові художньої літератури використовуються елементи всіх стилів, у тому числі й ті, що не належать до літературної норми – діалект, просторічні та інші слова,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть жанри (діапазон використання) наукового стилю мови.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
діячі культури, Міжнародний фестиваль молоді, виступи фольклорних колективів

6. Процес переходу лексичної одиниці зі стану нетерміна до стану терміна називається:
А. термінологізація;
Б. детермінологізація;
В. стандартизація;

7. Укажіть за структурою термін «сплав»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «псевдо» має значення:
А. справжній;
Б. мисленнєвий;
В. несправжній;

9. Наука про теорію та практику укладання словників називається:
А. лексикологія;
Б. лексикографія;
В лінгвістика.

10. Практика володіння двома мовами в межах однієї державної (соціальної) спільноти – це:
А. мовна інтерференція;
Б. мовний пуризм;
В. білінгвізм.

ВАРІАНТ 21

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть заяву.

3. Твердження, що
Національна мова має лише усну форму вираження,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть різновиди наукового стилю.

5. Укажіть, до якого стилю мови належать словосполучення:
підносити до степеня, інфрачервоне випромінювання, фізична формула

6. Допишіть речення:
Термінологізація – це процес…

7. Укажіть за структурою термін «валентність»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «хроно» має значення:
А. світло;
Б. час;
В. колір.

9. Орфоепічний словник – словник, у якому…
А. розкривається походження слів;
Б. розкривається значення слів;
В. зафіксовані норми літературної вимови.

10. «Хибні друзі» перекладача – це:
А. словники та довідники;
Б. слова в порівнюваних мовах, схожі за звучанням, але різні за значенням;
В. слова, що на даному етапі є застарілими.

ВАРІАНТ 22

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть пояснювальну записку.

3. Твердження, що
Жаргони входять до складу діалектів,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть різновиди наукового стилю.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
хуртовини айстр, осінній карнавал, вогонь душі

6. Сукупність термінів, що обслуговують певну сферу знань, називають:
А. термінологія;
Б. термінологічне поле;
В. термінографія;
Г. лінгвістика.

7. Укажіть за структурою термін «хімреактив»:
А. похідний;
Б. абревіатура;
В. складний;
Г. словосполучення.

8. Терміноелемент «астро» має значення:
А. повітряний;
Б. космічний;
В. зоряний;
Г. небесний.

9. Допишіть речення:
З точки зору практики перекладу всі елементи системи мови оригіналу поділяються на…

10. Термінографія – це…
А. наука про терміни;
Б. правопис термінів;
В. наука про укладання термінологічних словників;
Г. описання теплових процесів.

ВАРІАНТ 23

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть розписку.

3. Твердження, що
Основна функція мови – комунікативна…
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Продовжіть речення:
Вихідні дані джерела – це…

5. Укажіть, до якого стилю мови належать словосполучення:
Теорія ймовірності, складнопідрядні речення, скласти рівняння

6. Своєрідна область існування терміна називається:
А. термінологія;
Б. термінологічне поле;
В. термінографія.

7. Укажіть за структурою термін «відновник»:
А. простий;
Б. похідний;
В. складний.

8. Терміноелемент «теле» має значення:
А. на відстані;
Б. тепло;
В. промінь.

9. Допишіть речення: Практичне володіння двома мовами у рамках однієї державної або соціальної спільноти називається…

10. Детермінологізація – це процес переходу:
А. нетерміна до стану терміна;
В. терміна з однієї галузі науки до іншої;
С. терміна до стану загальновживаної лексики.

ВАРІАНТ 24

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть автобіографію.

3. Твердження, що
Зміст і обсяг реферату залежать від кількості використання джерел,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Продовжіть речення:
Літературна мова – це…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
невмирущий вогонь пісень, дзвонкова криниця, запашна мова

6. Головним поняттям у термінознавстві є:
А. термін;
Б терміноелемент;
В. термінологія.

7. Укажіть за структурою термін «рентгенівське проміння»:
А. словосполучення;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «псевдо» має значення:
А. справжній;
Б. несправжній;
В. фальшивий;

9. Дайте визначення перекладу.

10. Вплив однієї системи мови на іншу називається:
А. мовний пуризм;
Б. мовна інтерференція;
В. білінгвізм.

ВАРІАНТ 25

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть резюме.

3. Твердження, що
Реферат – це коротка характеристика книги, статті тощо,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Продовжіть визначення:
Діалект – це…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
багатопартійна система, служіння народові, гуманітарна допомога

6. Термін позначає:
А. систему;
Б. поняття;
В. поле.

7. Укажіть за структурою термін «α-промені»:
А.складний;
Б. символо-слово;
В словосполучення.

8. Терміноелемент «біо» має значення:
А. життя;
Б подвійний;
В. медичний.

9. Назвіть види мовного посередництва.

10. Твердження, що «Хибні друзі» перекладача – це слова, які мають декілька словникових відповідників
А. правильно;
Б. неправильно.

ВАРІАНТ 26

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть заяву.

3. Твердження, що
За змістом і цільовим призначенням реферати поділяються на довідкові та рекомендаційні
А. правильне;
В. неправильне.

4. Назвіть основну функцію мови.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
дар праведності, гріховність тіла, таїнство обряду

6. Допишіть речення:
Однозначність терміна здійснюється за допомогою…

7. Укажіть за структуро термін «глюкоза»:
А. простий;
Б. похідний;
В. складний.

8. Терміноелемент «геліо» має значення:
А. земний;
Б сонячний;
В. повітряний.

9. Охарактеризуйте вербальні й невербальні засоби подолання лінгвістичного бар'єру.

10. Слово однієї мови, що означає таке ж поняття, як і слово іншої мови, називається:
А. словниковий відповідник;
Б варіантний відповідник;
В синонім;
Г. паронім.

ВАРІАНТ 27

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть пояснювальну записку.

3. Твердження, що
Рідна мова – це державна мова,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Продовжіть речення:
Тези – це не план і не сам виклад змісту, а…

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
за звітний період, з метою забезпечення, знищувати докази

6. Слово, що створене на основі професійного поняття, називається термін,
А. правильне;
Б. неправильне.

7. Укажіть за структурою термін «рентгенівське проміння»:
А. складний;
Б. похідний;
В. словосполучення.

8. Терміноелемент «вібро» має значення:
А. струс;
Б. коливання;
В. вихор.

9. Допишіть речення:
Слова в порівнюваних мовах, схожі за звучанням і зовнішньою формою, але різні за значенням, називаються…

10. Лінгвістичні словники – це словники, в яких описується світ, пояснюються явища, поняття тощо
А. правильне;
Б. неправильне.

ВАРІАНТ 28

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть розписку.

3. Твердження, що
Бібліографічний опис джерела – це його вихідні дані,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть сфери застосування наукового стилю.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
громадська думка, люди доброї волі, служіння народові

6. Термінологія – це:
А. номенклатурні найменування;
Б. сукупність термінів;
В. сукупність терміноелементів.

7. Укажіть за структурою термін «абсорбція»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «атмо» має значення:
А. повітряний;
Б. газовий;
В легкий.

9. Допишіть речення:
Лінгвістичний бар'єр – це…

10. З точки зору практики перекладу всі елементи системи мови оригіналу поділяються на власні та запозичені
А. правильне;
Б. неправильне.

ВАРІАНТ 29

1. Складіть анотацію до підручника або и навчального посібника.

2. Напишіть автобіографію.

3. Твердження, що
За змістом і цільовим призначенням анотації поділяються на довідкові та рекомендаційні
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Назвіть жанри (діапазон використання) наукового стилю мови.

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
джерело живлення, лазерний промінь, сила тяжіння

6. Термін має позначати:
А. лише одне поняття;
Б. кілька понять;
В. узагальнене поняття.

7. Укажіть за структурою термін «барвник»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «турбо» має значення:
А. вихор;
Б. надшвидкий;
В. спираль.

9. Лінгвістичний бар'єр – це відсутність спільної термінології для всіх країн
А. правильне;
Б. неправильне.

10. Допишіть речення:
Відповідники неоднозначного слова називаються…

ВАРІАНТ 30

1. Складіть анотацію до підручника або навчального посібника.

2. Напишіть резюме.

3. Твердження, що Національна мова – це унормована форма літературної мови,
А. правильне;
Б. неправильне.

4. Допишіть речення: Мета конспектування наукового джерела …

5. Укажіть до якого стилю мови належать словосполучення:
передвиборчий марафон, пародія на демократію, час збирати каміння

6. «Золоте десятиріччя» розвитку української науково-технічної термінології – це:
А. 20-ті роки XX ст.;
Б. 60-ті роки XIX ст.;
В. 90-ті роки XX ст.

7. Укажіть за структурою термін «гідростатика»:
А. простий;
Б. складний;
В. похідний.

8. Терміноелемент «ехо» має значення:
А. однаковий;
Б. одночасний;
В. шум.

9. Назвіть види мовного посередництва.

10. Практика володіння двома мовами у рамках однієї державної або соціальної спільноти називається:
А. мовна інтерференція;
Б. мовний пуризм;
В. білінгвізм.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Українська мова професійного спрямування: метод. вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Українська мова" (професійного спрямування) : для студентів 1-го курсу Навч.-наук. ін-ту механіч. інженерії та транспорту / уклад.: К. В. Бєлова, В. В. Субботіна, Н. В. Писарська ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Форт, 2022. – 45 с. " [Електронний ресурс] http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/57033

2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу "Українська мова" [Електронний ресурс] : для студентів комп'ютерних спеціальностей / уклад.: С. М. Чернявська [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 40 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/57551

3. Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу "Українська мова" [Електронний ресурс] : для студентів електроенергетичних спеціальностей / уклад.: С. М. Чернявська [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 44 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/57550

4. Методичні вказівки з курсу "Українська мова (професійного спрямування)" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 162 "Біотехнології та біоінженерія" / уклад.: С. М. Чернявська [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 38 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/60446

5. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Українська мова (професійного спрямування)" [Електронний ресурс] : для студентів комп’ютерних спец. / уклад.: В. А. Сухоруков, О. В. Шокуров, О. В. Дяченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 50 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/64492

6. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни "Українська мова" [Електронний ресурс] : для студентів хім. спец. Ч. 1 / уклад.: Л. Я. Терещенко, С. М. Чернявська, С. А. Лещенко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 23 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/64496

7. Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу "Українська мова" [Електронний ресурс] : для студентів економ. спец. / уклад.: О. М. Кримець, М. Ю. Лухіна, А. М. Гомон ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2023. – 40 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/64486

8. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Українська мова" (професійного спрямування) : для студентів 1-го курсу спец. 132 "Матеріалознавство" / уклад.: В. В. Субботіна, Н. В. Писарська ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Форт, 2023. – 44 с. [Електронний ресурс] https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/64519

9. Методична розробка до самостійної роботи з дисципліни "Українська мова" [Електронний ресурс] : для студентів спец. "Фінанси і кредит" / уклад.: Л. Я. Терещенко, А. М. Гомон ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 24 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/69077

10. Методичні вказівки з курсу "Українська мова (професійного спрямування)" [Електронний ресурс] : для здобувачів І (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. "Психологія, соціологія, соціальна робота, фізична культура і спорт" / уклад.: С. М. Чернявська, Т. О. Солодовник, О. Є. Немерцова ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 49 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/75823

11. Методичні вказівки з курсу "Українська мова (професійного спрямування)" [Електронний ресурс] : для здобувачів І (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 161 "Хімічні технології та інженерія" / уклад.: Д. В. Мірошниченко, О. М. Кримець, М. Ю. Лухіна ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 41 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/75824

12. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Українська мова". Частина ІІ [Електронний ресурс] : для студентів хім. спец. Ч. 2 / уклад.: Л. Я. Терещенко, С. М.

Чернявська, В. А. Сухоруков ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2024. – 22 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/81412

13. Методичні вказівки з дисципліни “Українська мова (професійного спрямування)” [Електронний ресурс] : для студентів спец. “Комп’ютерні науки” / уклад.: С. М. Чернявська, С. Ю. Гавриленко, О. Є. Немерцова, О В. Дяченко ; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2025. – 42 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/86971

14. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Українська мова (професійного спрямування)" [Електронний ресурс] : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. "Хімічні технології та інженерія", ("Технічна електрохімія та хімічні технології рідкісних розсіяних елементів") / уклад.: О. М. Кримець, М. Ю. Лухіна, С. А. Лещенко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2025. – 42 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/91669

15. Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Українська мова (професійного спрямування)" [Електронний ресурс] : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою "Енергоефективність і комп'ютерна хімічна інженерія" спец. G1 "Хімічні технології та інженерія" / уклад.: О. М. Кримець, М. Ю. Лухіна, А. М. Миронов ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2025. – 44 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/91670

16. Методичні вказівки з навчальної дисципліни "Українська мова (професійного спрямування)" [Електронний ресурс] : для здобувачів І (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. G2 "Технології захисту навколишнього середовища". Ч. 1. Наукове і ділове спілкування як складники фахової діяльності / уклад.: Н. В. Писарська, Т. Б. Новожилова, О. В. Дяченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2025. – 23 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/91779

17. Офіційно-діловий стиль: правила укладання документів різних видів [Електронний ресурс] : навч. посібник / М. П. Заверющенко, О. М. Кримець, С. М. Чернявська, О. В. Шокуров ; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2025. – 160 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/86970

18. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни “Українська мова (професійного спрямування)” : для здобувачів І (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. І10 “Соціальна робота та консультування” / уклад.: О. М. Кримець, М. Ю. Лухіна, С. М. Чернявська, Т. О. Солодовник ; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. Харків, 2026. 41 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/100379

19. Заверющенко М. П., Кримець О. М., Чернявська С. М. Українська мова (професійного спрямування) : навч. посібник для студентів усіх спец ; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. Харків, 2026. 229 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/104203